

væsen vare i 1890 1,388,000 Kr. og i 1900 2,330,000 Kr.; altsaa en Stigning af næsten 1 Mill. Kr. paa dette Punkt, og det er maaske det, hvor vi have været mest imødekommende mod Kjøbenhavns Befolknings Ønsker. Men vi ere glade og stolte over det, og det er jo vor Overbevisning, at vi i Virkeligheden i dybere Forstand have sparet den kjøbenhavnske Befolkning for Udgifter, vi have sat Smaamanden i Kjøbenhavn, endogsaa den mindre velstillede Middelstand, i Stand til at sætte deres Børn i den kjøbenhavnske Kommuneskole, fordi den Undervisning, den byder, og de Lokaler, i hvilke den tilbyder Undervisningen, ere langt bedre end de elendige smaa Privatskoler, til hvilke den tidligere sendte sine Børn, baade Drengene og Piger, og de Omkostninger, som dette medfører for Befolkningen, omtrent 50 Kr. pr. Barn, ere ikke større, end at det er umuligt for de paagældende selv at faa deres Børn underviste i Privatskolerne for en tilsvarende Sum. Det er i egentlig Forstand en økonomisk Foranstaltning, foruden at den i hygiejnisk og pædagogisk Henseende er langt at foretrække, men Kommunen kommer til at bære den meget store Byrde, som dette betyder. Vi have endog paa dette Punkt været saa ganske overordentlig varsomme. I Modsætning til andre Kommuner, som have taget Mellemskolen op som en væsentlig Sag paa sit kommunale Program, have vi kun nølende, vaklende, nødtvungne først ydet et lille Bidrag til de forenede Kirkeskolers Betalingsskole, og først efter, at den ikke har kunnet klare sig, have vi overtaget den selv som en kommunal Opgave. Det gælder paa dette Omraade som paa alle andre, at selv den nuværende radikale kjøbenhavnske Styrelse er saa overordentlig valen og forsigtig i sin Optræden, at man langt snarere kan rette Bebrejdelser i den Retning end mod en alt for stor Vidtgaaen lige over for de Krav, der dukke op. Ja, ærlig talt, jeg tror, at det vil gaa enhver kjøbenhavnsk Borgerrepræsentant saaledes i dette Øjeblik, at naar han gaar paa Gaden, vil han føle sig som den, der møder paatrængende Kreditorer ved hvert Gadehjørne, naar man tænker paa den mangelfulde Brolægning, det for ringe Antal Politibetjente i de ydre Distrikter, den endnu mangelfulde Bepising af fattige Skolebørn, til hvilken vi yde en meget beskednen Understøttelse. Paa dette som paa alle mulige Omraader er det saaledes, at ny betydningsfulde kommunale Opgaver trænge sig frem, som ønskes løste af os,

men vi savne Midler dertil, endogsaa Midler til det nødvendige. Under disse Forhold forekommer det mig ganske overordentlig mærkeligt, at der i Lovforslag som disse, udgaaede fra et Ministerium, som har vor Tillid, kan findes en Bestemmelse, som vidner i saa høj Grad om Mistillid til det kommunale Selvstyre, som § 32 i Loven om den kommunale Beskatning. Det forekommer os, at den kjøbenhavnske frisindede Befolkning og dens Repræsentanter have ikke fortjent en saadan Mistillid fra Regeringens eller vil fortjene den fra Lovgivningsmagts Side. Jeg kan ikke nægte, at jeg med en vis, maaske lidt urimelig Misundelse ser paa, at man stadig ved disse Lovforslag lader Bornholm bevare en vis Undtagelsesstilling. Ganske vist fortælle de bornholmske Repræsentanter, at man ikke sætter Pris paa denne Undtagelsesstilling, men det tilsigtes dog fra Forslagenes Side, at man stadig vil minde om de Fortjenester, som Bornholmerne have indlagt sig i Svenskekrigen, da de løsev sig selv fra det svenske Overherredømme. Nu vil jeg ikke paakalde den kjøbenhavnske Belejring 1659 og de Fortjenester, vi indlagte os derigenem. Derimod vil jeg anse mig for berettiget til at paakalde Erindringen om den Del, som den kjøbenhavnske frisindede Befolkning har taget i den Forfatningskamp, som nu er naaet til en foreløbig lykkelig Afslutning. Vi have taget vor gode Del i denne Kamp, vi have taget en Del af de Skrub, som Kampen gav, og de Saar, som den slog, og vi føle os lovtagne i det, som nu er sket. Vi ventede og vi vente fremdeles, at man vil tage Hensyn til rimelige og billige Ønsker fra vor Side. Jeg tvivler ikke om, at Regeringen ved den Bestemmelse, den har bragt i Forslag, og som jeg sigtede til, har ment at gøre noget rigtig godt og rigtig sympatetisk for den kjøbenhavnske Befolkning, men naar Stillingen bliver den, at alle kjøbenhavnske Repræsentanter i Folketing og Landsting uden Partiforskel ere nødte til at sige: den Bestemmelse bryde vi os ikke om, den kræve vi forandret i Kraft af det kommunale Selvstyre, saa vil saavel Regeringen som dette Ting og den anden Faktor i Lovgivningsmagten være enige med os i, at denne Bestemmelse maa ud af Loven, det er en Krænkelse og en Tilsidesættelse af det kommunale Selvstyre, som jeg ikke tror, at et frisindet Flertal vil holde paa. Jeg sagde i Fjor om det af Ministeriet Sehested patroniserede Landstingsforslag